

Plenum

Torsdag 2.3.2017 kl. 15.59—21.42

2.3. Muntlig fråga om landskapsreformen (Mikaela Nylander sv)

Muntligt spörsmål MFT 20/2017 rd

Muntlig frågestund

Talman Maria Lohela: Nästa fråga, ledamot Nylander.

Debatt

16.46 **Mikaela Nylander r:** Ärade talman, arvoisa puhemies! Regeringen lanserade nu sin landskapsreform. Vårdreformen blev alltså en landskapsreform.

Nyt hallitus on siis julkistanut maakunta- ja sote-uudistuksen. Siksi on ehkä hyvä palauttaa mieleen, miksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa ylipäättään alettiin uudistaa silloin aikoinaan. Siksi, että kaikki suomalaiset eivät pääse nopeasti ja vaivattomasti lääkäriin tai muun ammattihenkilöstön vastaanotolle. On ehdotettu, että esimerkiksi Uudellamaalla tilanne korjaantuisi tuhannen lääkärin, sairaanhoitajan ja hammaslääkärin palkkaamisella terveyskeskuksiin. Onko siis uuden hallintotason eli maakuntien ja massiivisen uuden byrokratian luominen paras ratkaisu perusterveydenhuollon ongelmiin? Kysynkin nyt ministeri Vehviläiseltä: mihin [Puhemies koputtaa] ongelmaan maakuntauudistus on ratkaisu?

16.47 **Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se on ratkaisu siihen, nimenomaan tämä sote-uudistuspuoli tässä maakuntauudistuksessa, että meillä on ollut vuosikausia nähtävissä, että sillä rakenteella, että kunnat vastaavat, järjestävät, tuottavat ja rahoittavat pääosin sosiaali- ja terveyspalveluita, ihmisten välillä on suuri eriarvoisuus näissä palveluissa, erityisesti perusterveydenhuollon osalta, ja siihen se on ratkaisu. Me tiedämme kaikki, että tarvitaan leveämmät hartiat, ja leveämmät hartiat on se vastaus eli 18 maakuntaa, ja sitä kautta pystymme turvaamaan ne peruspalvelut. Kaikista tärkein asia tässä kohtaa on, että me pystymme toteuttamaan peruspalveluiden turvaamisen, joka on sosiaali- ja terveyspalveluitten ydin.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

16.48 **Mikaela Nylander r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! En kyllä ymmärtänyt, miten tämä maakuntauudistus nyt parantaa tätä perusterveydenhuoltoa, mutta kuitenkin haluaisin siirtyä seuraavaan kysymykseen.

Punkt i protokollet PR 16/2017 rd

Värderade talman! Landskapen kommer att sinsemellan bli väldigt annorlunda och olika. Mellersta Österbotten har 77 000 invånare, Nyland har 1,6 miljoner. Landskapet Nyland är faktiskt större än hela Estland. Ändå tvingar man in alla landskap i samma tvångströja.

Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä sovitetaan samaa pakkopaitaa hyvin erilaisille maakunnille. Keski-Pohjanmaalla on 77 000 asukasta ja Uudellamaalla 1,6 miljoonaa ihmistä, ja tähän maakuntavaltuustoon valitaan 99 maakuntavaltuutettua. Voidaan puhua valtavasta, massiivisesta demokratian vajeesta. [Puhemies koputtaa]

Arvoisa puhemies! Kysynkin nyt: miksi hallitus ei ole vaikuttanut tähän demokratiaongelmaan Uudellamaalla?

16.50 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä demokratiakysymyksestä eli valtuustojen koosta: Valtuustojen koot tulevat olemaan 59—99 tässä lakiesityksessä, joka on ensi tiistai-iltana täällä lähetekeskustelussa. Minä selvittelin myös oikeusministeriöstä, mikä asia löytyy myös hallituksen esityksen perusteluista tämän Uudenmaankin osalta, minkälaisia ongelmia tulisi, jos Uudellamaalla, kuten minuunkin on oltu yhteydessä, olisi erikseen maakunnan sisällä vielä erikseen omia vaalipiirejä. Se tekisi myös sen ongelman, että silloin kun päätetään koko maakunnan yhteisistä asioista, niitten tulevien maakuntien pitää kantaa koko maakunnasta huolta, mutta jos siellä olisi vielä osittaiset omat vaalipiirit, niin silloin olisi aika todennäköistä, että ne vaalipiireistä valitut ihmiset keskittyisivät vain sen oman alueensa asioitten ajamiseen, ja se ei ole kyllä tarkoitus. Tarkoitus on, että jokainen maakuntavaltuutettu kantaa huolta koko maakunnan alueen asioista.

16.51 Anna-Maja Henriksson r (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Det är ju en massiv reform regeringen nu hämtar hit till riksdagen, och ganska anmärkningsvärt är att regeringen valde att inte hålla någon presskonferens kring den här stora reformen som faktiskt är historisk.

Arvoisa puhemies! Yleensä, myös silloin kun hallituksella ei ole vielä esityksiä valmiina, pidetään myös lehdistötilaisuuksia, vaikka ollaan lähettämässä jotain vain lausuntokierrokselle. Nyt, kun ollaan tuomassa tätä uutta sote- ja maakuntauudistusta, joka on varsin iso uudistus, niin ei edes pidetä lehdistötilaisuutta, jossa kerrottaisiin, mitä tässä paranee. Koska luulen, että moni kansalainen nyt siellä kotona miettii, millä tavalla se perusterveydenhuolto, sosiaalihuolto, vanhustenhuolto paranee sillä, että maakunnat saavat tästä vastuun. Voisitteko, arvoisa ministeri, vastata tähän kysymykseen: miksi ette halunnut kertoa näistä yksityiskohdista, jotka myös askarruttavat nyt montaa suomalaista kotona?

16.52 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme kyllä kertoneet näistä uudistuksen monista vaiheista lukuisia kertoja tiedotustilaisuuksissa. Tänään kello 13 oli valtioneuvoston istunto, jossa päätettiin tästä isosta lakipaketista, 34 lakia kaiken kaikkiaan, ja ne on myös julkistettu. Yhteenvedoja on teidän kaikkien, myös kansanedustajien, käytettävissä ja myös tämmöinen iso diasarja. Me tulemme pitämään tätä asiaa paljon esillä. Ensi tiistaina on täällä lähetekeskustelu, ja tästä on tietoa erittäin paljon — kuten te tiedätte hyvin, edustaja Henriksson — alueuudis-

Punkt i protokollet PR 16/2017 rd

tus.fi-sivustolla. Eli ei tätä asiaa kyllä todellakaan ole sammutetuin lyhdyin viety eteenpäin.

Minä palaan vielä hetkellisesti siihen ensimmäiseenkin kysymykseen ja siihen, millä tavalla tämä maakuntauudistus parantaa erityisesti sote-palveluita. Kyllä minun täytyy sanoa, että aika monessa kunnassa, pienemmässä ja isommassakin kunnassa, ongelma on ollut se, että kunnat ovat joutuneet maksamaan aika yllätetysti erikoissairaanhoidon kustannuksia, ja me haluamme, että meillä on taloudellisesti riittävän vahvat hartiat, [Puhemies koputtaa] hoitaa koko sote-tehtävä.

16.53 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minua jäi myös askarruttamaan tuohon ensimmäiseen kysymykseen antamanne vastaus, ja oli hyvä, että ministeri sitä vielä täydensi. Tavallisten suomalaisten käsityskyky ei aina riitä siihen, miksi tätä maakuntauudistusta viedään nyt tämän sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen rinnalla. Monet ihmiset eivät ymmärrä, kun esimerkiksi minun maakunnassani hallitus on omalla toiminnallaan ajamassa Satakuntaa siihen, että esimerkiksi terveyskeskukset voivat loppua pienemmillä paikkakunnilla. Ei tämä kai kuulosta sellaiselta uudistukselta, jota ajettaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden parantamisena. Siksi me ihmettelemmekin välillä sitä, onko tästä maakuntahallinnon toteuttamisesta tullut itsetarkoitus. Minä kyllä kehottaisin vielä, ministeri, teitä harkitsemaan, että eikö tämän maakuntahallinnon ajaminen ole toissijainen tavoite ja ensisijaisen tavoitteen pitäisi olla sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden saaminen paremmalle tolalle. Sitähän me kaikki täällä haluamme. Kysynkin vielä teiltä, ministeri: tuleeko hyötyjä niin, että sitä kannattaa ensisijaisena ajaa?

16.54 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Totean sen, että sosiaali- ja terveystalouden uudistaminen tässä uudistuksessa on kyllä kansalaisten kannalta kaikista tärkein asia. Me kaikki jaamme sen. Monen hallituksen aikana on yritetty sitä tehdä, ja se ei ole onnistunut. Me myös muistamme sen, että viime vaalikauden lopussa sosiaali- ja terveysvaliokunnassa oli siellä loppuvaiheessa esitys, joka sitten perustuslakivaliokunnan lausunnon myötä kaatui. Meillä on aika monella ollut sellainen lähtökohta, että tosiaankin yksittäinen kunta on liian pieni hoitamaan sosiaali- ja terveystaloudellisia palveluita ja tähän halutaan saada muutos — leveämmät hartiat järjestämään tätä asiaa, ja valtiolta tulee tässä kohtaa rahoitus, jotta voidaan turvata tämä asia.

Mutta sitten maakuntauudistuksen puolelta totean, että kyllähän se on ihan selvää, että meillä aluehallinto, sekä valtion aluehallinto että kuntayhtymäpohjainen aluehallinto, on ollut erittäin sekava, ja me haluamme koota sitä yhteen. Hallitusohjelmassa on ihan selvästi sanottu, että kokoamme näitä yhteen, ja sitä tässä myös tehdään.

Frågan slutbehandlad.